

СВЕТОСЛАВ МИНКОВ

ЧЕРВЕНИТЕ ПОКОЙНИЦИ

chitanka.info

Джек Патерсън се роди преди половин век в Айова — благословения щат на царевицата и свинете. По онова време орисниците още не бяха заподозрени в нелоялност към държавата и можеха свободно да се разпореждат със съдбините на хората. Събрани пред люлката на новороденото, трите вълшебници отсъдиха: детето ще стане бизнесмен, сиреч човек на сделките и парите.

И наистина, след като премина през много изпитания и несгоди, най-сетне към края на Втората световна война Джек Патерсън стъпи здраво на нозете си. Неговият чичо Хърб Чембърс, известен импресарио на боксови мачове в Чикаго, почина неочаквано при автомобилна злополука и му остави прилично наследство.

Така изневиделица забогатя доскорошният скромнен пласъор на електрически апаратчета против брадавици. Но наследеният капитал трябваше да се умножи, както повеляват доларовите закони. В това отношение щастливият племенник на покойния мистер Чембърс прояви необикновена изобретателност. Друг на негово място би се хвърлил в разни рисковани предприятия, би започнал да играе на борсата или да прави конкуренция на прочутата паста за зъби „Колинос“. Ала Джек Патерсън беше съобразителен американец и след няколко безсънни нощи стигна до извода, че най-сигурното нещо в живота си остава все пак смъртта на човека. Ръководен от този мъдър принцип, той закупи в околността на Ню Йорк десетина декара земя и я превърна в образцово гробище, което нарече „Парк за вечен отдах“.

Читателят навярно ще се учуди, че подобни предприятия като гробищата могат да бъдат дело на лична инициатива. Но ние веднага ще добавим, че в Америка дори и този сектор на мъртвите се намира в ръцете на предприемчивите частници.

И тъй, като узакони собствеността си над купената земя, Джек Патерсън пристъпи към осъществяването на своите златоносни планове. Преди всичко той раздели земята на малки парцели, прокара помежду им алеи с кипарисови дръвчета и плачещи върби, построи красива черква и ограда цялото пространство с циментов зид. Пред входа на гробището практичният стопанин уреди също така собствен магазин за ковчежи, венци и други погребални потреби и най-сетне, за да придаде по-приветлив вид на този комбинат на смъртта, той откри и дансинг-бар с джазов оркестър.

Когато гробището вече беше готово да приеме в недрата си благочестивите покойници, Джек Патерсън пренесе в него тленните останки на чичо си и ги погребва на най-почетното място. Над гроба на своя благодетел признателният Джек издигна внушителен паметник с бронзовата фигура на самия мистър Чембърс.

Но след първия клиент трябваше да последват и други. И тъкмо сега започваха трудностите. Както всяко ново предприятие, така и „Паркът за вечен отдых“ трябваше да получи широка известност сред обществото. За тая цел Джек Патерсън се обърна към могъщата рекламна агенция „Калдър Соуп и К-о“ и предостави на остроумните и ръководители да разгласят прелестите и предимствата на неговото гробище.

Скоро във вестниците се появиха едно след друго по-примамливи съобщения.

Ню Йорк Хералд Трибюн пишеше:

Войната завърши, но смъртта продължава да ни дебне на всяка крачка! Погребалното предприятие на Джек Патерсън ще ви осигури едно романтично кътче в „Парка за вечен отдых“ при най-износни условия!

Ню Йорк Таймс съветваше:

Спасете душата си от страшните мъки в ада! И най-големият грешник, погребан в „Парка за вечен отдых“ на Джек Патерсън, отива направо в рая!

Морнинг Пост предупреждаваше:

Къде славеите пеят най-хубаво? В „Парка за вечен отдых“ на Джек Патерсън. Къде покойникът се радва на всички удобства? Пак в „Парка за вечен отдых“ на Джек Патерсън.

Крисчън Сайънс Монитор зовеше:

Ако искате да прекарате една незабравима вечер между живота и смъртта, посетете дансинг-бара при „Парка за вечен отдых“ на Джек Патерсън! Свири първокласен джаз! Директна връзка с оня свят!

Още първите дни след появата на тия съобщения вниманието на публиката беше спечелено. Пред „Парка за вечен отдых“ започнаха да пристигат най-различни покойници — търговци, адвокати, чиновници, един бивш престарял сенатор, един цирков директор. Накъсо казано — към гробището на Джек Патерсън се устремиха мъртъвци с всякакви професии и обществено положение. Само негрите бяха лишени от радостта да изпитат обещаното посмъртно блаженство в това злачно място. За да не си създава излишни неприятности, Джек Патерсън бе поставил пред вратите на своя парк грамаден надпис:

За негри — вход забранен!

Услужливите разпоредители посрещаха внимателно клиентите в черните затворени автомобили и ги погребваха с подобаващ церемониал според определената тарифа. В зависимост от материалното си положение покойникът можеше да бъде удостоен с всевъзможни почести и обреди. За двеста долара той си осигуряваше прилично погребение с триминутна надгробна реч. За петстотин долара му се опрощаваха и половината от греховете, а речта му се удължаваше с възходяща прочувственост до десет минути. За хиляда долара клиентът навлизаше във вечния покой с тържествена литургия, която го очистваше от всякакви земни прегрешения, с хорови песни и с филмиране на цялата церемония. При тая такса надгробното слово бе пропито с най-вълнуващ патос и в продължение на половин час вдъхновеният оратор не само величаеше покойника с всички човешки добродетели, но го провъзгласяваше и за близък сродник на някогашния президент Джордж Вашингтон.

Вечер дансинг-барът на Джек Патерсън се пълнеше с многобройни посетители, предимно влюбени двойки и любители на силните усещания. Под звуците на кресливата джазова музика публиката гълташе уиски и се отдаваше на шумна веселба. В дъното на

заведението се диплеше тежка кадифена завеса, върху която бе изобразен грамаден череп между две кръстосани бедрени кости. Зад тая завеса се намираше, потънал в тайнствен виолетов полумрак, просторен кабинет за спиритични сеанси. Тук с посредничеството на свръхчувствителни медиуми посетителят можеше да влезе във връзка с оня свят и само срещу двайсет долара да общува с духовете на най-великите покойници от всички времена и епохи.

* * *

Джек Патерсън беше един от ония средни американци, които имат в живота си три опорни точки: бог, долара и рекламата.

Още от дете Джек Патерсън бе свикнал да слуша благочестивите проповеди на баптистите и адвентистите, на мормоните и гедеоните и на безбройните други религиозни секти, плъзнали като тъмни мравуняци по широката американска земя. Накъдето и да се обърнеше, малкият Джек виждаше ту образа на Исус Христос, ту статуята на Дева Мария, ту някакъв надпис, който напомняше, че Америка е люлка на християнската цивилизация и че господ взема най-живо участие във всекидневния живот на американците. Постепенно, с течение на годините, в съзнанието на Джек Патерсън се оформи непоколебимото убеждение, че бог е също тъй реален като електрическия хладилник и машината за пране.

За правоверния американец Джек Патерсън доларът беше олицетворение на всемогъща сила, вълшебен ключ на човешкото благополучие. Златният призрак на долара го примамваше неспирно в далечината, смущаваше спокойствието му, явяваше му се насън. В своя мъченически устрем към долара Джек Патерсън не забелязваше несгодите, с които бе осеян трънливият му житейски път. Понякога той падаше покосен от умора и отчаяние, но веднага се изправяше отново на нозете си и продължаваше да гони златния призрак, докато най-сетне го настигна.

Джек Патерсън бе надарен с твърде практичен мозък, който наподобяваше сметачна машина. Той мислеше просто, делово и никога не се задълбочаваше в сложни и отвлечени разсъждения. Неговият разсъдък се движеше по ръба на събитията и навсякъде търсеше да

извлече по възможност по-голям процент печалба. Рекламата беше негов постоянен и най-верен съветник. Тя го следваше неотлъчно по радиото, по телевизията, във вестниците, спираше го по улиците с неоновите си светлини, убеждаваше го, налагаше му своето мнение. Рекламата му сочеше какво да яде, какви филми да гледа, какви стрипове и комикси да чете. Рекламата го пращаше да избира президент на Съединените щати. Рекламата му внушаваше да вярва в прелестите на американския начин на живот и да изпитва болезнен страх от комунизма.

В първите години след войната Джек Патерсън се изкачваше самоуверено по стълбата на благополучието. Неговото погребално предприятие процъфтяваше от ден на ден и даваше добра печалба. Но ето че на американския небосклон се появиха мрачни облаци, които започнаха да се сгъстват. Над живота се спусна злокобната сянка на атомната бомба. Заговори се за нова война и тая мълва растеше и проникваше навред, напластяваше се като тежка мъгла в съзнанието на милиони американци. Вестниците засъскаха, че Съветският съюз се готви да нападне Америка, радиостанциите предупреждаваха, че опасността от комунизма трябва да бъде предотвратена с всички средства. В душите на хората настана смут. Джек Патерсън също загуби равновесие. Той бе обхванат от общото вълнение, което го повлече в своя мътен поток.

Особено силно нарасна тревогата, когато на сенатора Джо Маккарти хрумна щастливата идея да изправи целия американски народ пред така наречената комисия за противоамериканска дейност. През тая комисия минаваха всеки ден хиляди граждани, обвинени в комунистически заговор и пропаганда. Може да изглежда невероятно, но в лапите на тая комисия попадна най-сетне и самият Джек Патерсън — благонравният и набожен американец Джек Патерсън, който никога не бе се интересувал от астрономия и политика и бе отдаден всецяло на своята доходна търговия с мъртвите.

Една сутрин той се яви на разпит. След като Джек Патерсън отговори на зададените му въпроси, че не членува в комунистическата партия, че не дружи с комунисти и че мнението му за днешния държавен строй в Русия е напълно отрицателно, съдията Рой Керни попита:

— Познавате ли Уилтроп Стипълчейз?

Джек Патерсън се замисли и отвърна някак колебливо:

— Доколкото си спомням, измежду моите познати няма такъв човек.

— Не човек, а мъртвец, погребан във вашето предприятие — забеляза строго съдията. — Алея четвърта, парцел втори, гроб осемнайсети. През хиляда деветстотин четиридесет и трета година покойният Уилтроп Стипълчейз е говорил публично за необходимостта от съюз със Съветска Русия.

По тялото на обвиняемия полазиха студени тръпки.

Мистер Керни надникна в разтвореното пред него досие и продължи:

— Ами какво ще кажете за Питър Поупи, също погребан при вас, алея седма, парцел трети, гроб дванайсети? Известно ли ви е, че няколко седмици преди смъртта си учителят Поупи е отказал да свидетелствува против третия си братовчед, комуниста Харолд Дъглас, и че поради тая причина е бил уволнен от служба „за обида на съда“ съгласно петото допълнение към конституцията?

Джек Патерсън се опита да възрази нещо, но съдията го прониза с острия си поглед и отсече:

— Зная какво ще кажете... Сигурно ще отречете, че познавате и Ани Хаскинс, алея първа, парцел шести, гроб девети? Ани Хаскинс, която през време на войната е събирала като служителка в Червения кръст пари и пуловери за руското население... Или Бети Ридинг, в чийто дом при обиск е намерена една книга от известния болшевишки писател Чехов... Да, да Ридинг... алея, алея...

Съдията Рой Керни започна да прелиства досието, за да установи точното местонахождение на покойната комунистка. Възползувай от настъпилото мълчание, Джек Патерсън се помъчи да се защити:

— Но, господин съдия, това са все мои клиенти покойници. Какво общо може да има моето погребално предприятие с комунизма?

— Да, добри покойници, чудесно предприятие! — извика, почервенял от гняв, мистер Керни. — Цяло свърталище на заговорници против държавата! Аз ще ви изброя още много други комунистически функционери, шпиони и терористи, които вие сте приютили във вашия невинен парк!

— Но те са мъртви...

— Мъртви и все пак опасни!

Джек Патерсън стоеше объркан и изплашен пред коравосърдечния съдия. За да го умилови, той реши да му представи последното и може би най-убедително доказателство за своето политическо целомъдрие. Като пристъпи напред, Джек Патерсън извади от джоба си малка, изящно подвързана библия със сребърни закопчалки. В тая библия той бе пъхнал предварително един чек от хиляда долара.

— Аз вярвам в бога и никога не бих си позволил да правя акционерно дружество с антихристите. Светото писание е мой всекидневен учител. Ето, благоволете да видите как съм подчертал със собствената си ръка цели страници от вехтия и новия завет — промълви Джек Патерсън и подаде библията на мистър Керни.

Съдията пое луксозното томче, попрелисти го и грабливите му ястребови очи съгледаха мигом съблазнителната хилядодоларова хартийка. Навъсеното му лице неочаквано се преобрази и прие съвсем добродушен израз. Той изхлузи незабелязано чека и пак тъй незабелязано го скри между натрупаните отпреде му книжа.

— Ние имаме пред вид, че вие сте примерен християнин и тъкмо това обстоятелство смекчава донякъде вашата вина — каза вече с променен тон мистър Керни, като върна небрежно библията. — И все пак аз съм длъжен да ви предупредя най-сериозно — добави с престорена строгост той, — че от днес нататък във вашето богоугодно землище не бива да се допуска никакъв съмнителен покойник. Длъжен съм също така да ви напомня, че в срок от една седмица вие ще трябва да премахнете от входа и по алеите на погребалното ви предприятие всички червени рекламни светлини, тъй като с последното постановление на сенатската комисия за цветовете червеният цвят е обявен за антидържавен. В същия срок ще се погрижите да снабдите всички гробове и по-многолюдни места във вашия парк с добре маскирани подслушвателни апарати и изобщо ще въведете най-строга бдителност за осуетяване на каквито и да било комунистически попъзновения и изненади.

След тия напътствени слова мистър Рой Керни избърса запотеното си чело с грамадна носна кърпа и се надигна бавно от стола си.

— Засега — завърши тържествено той — вие се осъждате условно на тримесечен затвор. Органите на Федералното бюро си

запазват правото да следят за вашата лоялност и да картотекират по-нататъшното ви поведение.

За Джек Патерсън настанаха тежки дни. Той замени червените неонов светлини с жълти, зелени и сини, осея цялото гробище и дансинг-бара с подслушвателни апарати. Само проверката на покойниците се оказа мъчна работа. Въпреки своята удивителна ловкост да се справя с най-трудните положения сега Джек Патерсън беше просто безпомощен. Наистина, за всеки покойник той изискваше официално удостоверение за политическа благонадеждност, но отде да знаеше дали някой опасен тип няма да се промъкне незабелязано в неговия парк и да го злепостави. Джек Патерсън проверяваше лично пристигащите мъртъвци и все му се струваше, че той или оня не е съвсем чист и има нещо общо с комунизма. Докато у живия човек все пак можеш да откриеш известни улики по думите и делата му, мъртвецът си остава непроницаема загадка. Гледаш го — лежи неподвижно със затворени очи, нито диша, нито говори, а на лицето му застинала такава една подозрителна полуусмивка, като че иска да ти каже: „Свърши се с вашата Америка!“

Джек Патерсън започна да изпитва страх от всичко, което го окръжаваше. Избухна войната в Корея и на хоризонта наред с атомната бомба заплуваха като огромни кървави мехури напалмовата, бактериологичната и водородната бомба. Из въздуха се носеше замайващият мирис на човешка кръв. От книгите по книжарските витрини капеше кръв: „Убий го, за да не те убие!“, „Закланият Джо“, „Кървавата сянка“. Афишите пред кинотеатрите бяха опръскани с кръв: „Серенада на шестте револвера“, „Обезглавеният труп“, „Целуни кръвта по ръцете ми!“ В студените полутъмни клетки на небостъргачите невръстни деца убиваха родителите си. По телеграфните стълбове на кръстопътищата се полюшваха обесени негри. Цяла Америка се гърчеше в кървава истерия и напомняше някаква голяма лудница.

Вестниците крещяха:

ПАЗЕТЕ СЕ ОТ ЧЕРВЕНИТЕ, РОЗОВИТЕ И ПОЛУРОЗОВИТЕ!

СЪВЕТСКИТЕ ШПИОНИ ВИ ДЕБНАТ!

ДЕСАНТЪТ НА РУСИТЕ ВЪВ ФЛОРИДА!

Страхът на Джек Патерсън се изостряше. За да опази гробището си от червената опасност, той забрани всякакви посещения при мъртвите освен в дни на големи празници и панихиди.

Радиостанциите гърмяха:

„Снабдете се още днес с противоатомната аптечка «Космос»! Утре ще бъде вече късно!“

„Войната може да избухне всеки миг с катастрофална внезапност! Гълтайте успокоителните хапчета Дилби, Дилби, Дилби!“

„700 представители на петдесетните черкви не одобряват новия поправен превод на библията, защото е установено, че някои от преводачите имат връзки с комунисти!“

Страхът на Джек Патерсън се превръщаше в ужас. За да се осигури от нахлуването на червени покойници, той реши да приема в гробището си само деца до осем години (на по-големите не можеше да се вярва!) и старци от шейсетгодишна възраст нагоре. Броят на клиентите започна да намалява. С вродения си усет за самозащита публиката разбра, че предприятието на Джек Патерсън се намира под зоркото наблюдение на полицията, и побърза да се отдалечи от това белязано място.

Върху екрана на един телевизионен апарат Джек Патерсън видя как добрият американец Хари прегризва гърлото на някакъв комунист. Рекламата обясняваше: *„Употребявайте дъвката «Уикли», за да имате стоманени челюсти!“*

Сирените на въздушната защита виеха непрекъснато и обявяваха пробни тревоги. Гражданите тичаха към скривалищата, децата в училищата лягаха под чиновете, закрили главите си с ръце, както ги съветваше учителят.

Джек Патерсън не можеше да спи. Главата му бучеше, пред очите му се въртяха червени кръгове. Той искаше да избяга и да се спаси от страшния кошмар, сред който живееше, но се виждаше обграден от някакви човекоподобни гущери, които пълзяха по петите му, хилеха се в лицето му и му показваха змийските си езичета. Понякога му се струваше, че тия странни същества са агенти на Федералното бюро, които искат да го отвлекат и да го изправят отново пред Комисията за противоамериканска дейност.

Някаква радиостанция пръскаше в ефира тържествените звуци на недовършената Шубертова симфония. Изведнъж музиката спря и говорителят предупреди:

„Ако Шуберт беше ял овесени ядки от фирмата «Мекин Чоуз Лимитед», той щеше да намери сили, за да довърши започнатата от него симфония... Който яде овесените ядки на «Мекин Чоуз Лимитед», ще бъде достоен борец против комунизма!“

От амвона на една черква се носеше пророческият глас на праведния пастор:

„Бъдете готови! Никога човек не е бил тъй близо до вечността и до божия гняв!“

Гробището на Джек Патерсън пустееше и западаше. Алеите обраснаха с трева, храстите край гробовете подивяха и пуснаха бради като първите заселници на обетованата американска земя. Само славеите огласяха тъжното безмълвие на „Парка за вечен отдиш“, но техните песни, както и все още пламтящите рекламни светлини не привличаха вече нито живите, нито мъртвите. Джек Патерсън бе изправен пред разорение. Трите опорни точки в живота му — бог, доларът и рекламата — рухнаха и той увисна над някаква страшна пропаст. Бог го гледаше безучастно, доларите се изплъзваха от ръцете му, рекламата набиваше огнени шипове в помрачения му разсъдък: за червената опасност, за комунистическия заговор, за болшевишката агресия!

Един дъждовен следобед Джек Патерсън пристигна в предприятието си задъхан, разчорлен, с окаляни и разкъсани дрехи. Той тръгна из тревясалите алеи и като събираше от земята дребни камъчета, замеряше с тях гробовете, сякаш искаше да прогони някакви невидими врагове. После Джек Патерсън приседна до паметника на чичо си Хърб Чембърс и изведнъж в тишината на смълчаното гробище

се разнесе неговият странен глас, който запя игривата песничка „Янки Ду-дъл“. Дъждът ръмеше. Джек Патерсън пееше:

*Янки Дудъл в града бяга,
яхнал свойто поо-ни,
шапката с перо накичил,
с перо „мака-роо-ни“.*

Безумна усмивка озаряваше лицето на Джек Патерсън. Той беше станал вече истински пациент на голямата лудница.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.